

V grajski garaži petsto petnajst konj
prede pod havbo bele limuzine,
'Živi se enkrat, lépo hitro mine:
koštal me je en skoraj milijon,

a kar je dobro, nikdar ni zastonj;
razumel boš, ko boš izkusil, sinek.'
Markiz umolkne, kot bi videl
skoz zid znenada, skoz vse zide

na oni kraj: skoz smrt
na njen puščavni vrt,
in se zamišljen gladi
po scufani kozlovski bradi.

Otrok tačas spod čela
– vljudno skrivaj – v svojo smer gleda:
zunaj do oceana je dežela
iz mandljevega sladoleda.

Spominjam se – že sto let –, a seveda
ni moglo biti: lev doslej je spal,
zdaj veke odgrne, in ko me zagleda,
se vzdigne, moč, preustvarjena v žival,

kot da je bil od vselej mene čakal,
ko meril
je čas
jetništva z ukročenimi koraki

in jutra so ponikala v večerih:
osvobodnik je tu, prišel sem jaz –
za to se zbuja in za to se vstane,
za ta hip se je v mišice nabila

in se ohranjala kraljevska sila,
zato zveri smo divje,
za to se razprostirajo savane!
– Deček pogled povesi, kriv je

vseh suženjstev sveta, vse bolečine
prezira, ki, ko ureže, več ne mine:
sam poglavar trinogov,
bitje zavrženo ubogo.

Zjutraj, ko vstane ribičeva hči,
vrh gore onikraj preliva
se čreda tolstih kumulov preriva
– njihov čuvar še milo spi –.

Kako mineva dan dekletov?
Češe se, ogleduje si zrcalo,
drži dieto,
uči modrosti se iz žurnalov,

nosi na glavi biblijo okrog,
kanarčka oponaša,
nohte lakira si na prstkih nog –
v vsem je kot punca vaša,

le da se k nji zvečer iz sanj
po cesti meščevi z morja prisanka
pastirski cesar nasmejan
v bisernatih opankah.

Pri čaši vina po večerji
pozabe skoraj se pogled spominja:
v predsobi čedna kranjska skrinja,
pladenj na njej, na pladnju hruške, štiri,

za vsako stran neba en sadež.
V severni hruški z brki kmet prebiva
– da boš bogat, kdor ga okradeš,
če boš, kot on, vse dni garal po njivah –;

sama doma v zahodni je mladenka:
ta čas nasmehne se ob misli nate
in si skozi venerine dlačke zlate
na luliko pobrenka;

vzhodni bojevniki, smrtno ranjeni,
izroča ti pozdrav za mater,
upe na skorajšnje napredovanje
in fiasko njihov;

v jugovi majhen lutkovni teater,
ki v njem so uprizorili te pavliho –
vljuden aplavz, reflektor ugasijo,
pa hvala lepa pa adijo.

V pristan pod noč
je ladjica priplula,
prinašajoč
– kot zlate – kutine iz Istanbula.

Kdor jih je okusil, se mu je zabledla
v sanje ljubezenska povest
iz še bolj daljnih, še bolj vzhodnih mest,
da zjutraj našel konja ni ne sedla:

podobe žive
čudežnih krajin in poslopij
in žit in školjk in rož kamnite njive,
kakršnih ni v Evropi,

preobilje, beda, smeh in gnev in jad,
v draguljih led in v ledu kri,
životci, turbani, pahljače, biči,
zvenenje strun in švist granat –

vse se zgubi
in razobliči,
a je v pogledu nekem, je
usodno brezno klica,

ki nas je vse
– in vas, gospa, in vas, gospod –
ostalo čakati povsod
z obljubo morebiti da v zenicah.

Če je pod soncem mesto, ki premore
hišo z oboki podkleteno
in iz salona čist pogled na morje,
in če je v kleti kupljenih pošteno

sedmero sodcev z vini z bližnjih gričev
in če za gospodarja ste v tej hiši:
gospod, če preoholo se ne sliši,
vas brez prepričevanja bom prepričal,

sprejmite me pod svojo streho.
Vašo soprogo bom prevzel, nič bati,
z od uhlja k uhlju slikanim nasmehom,
hči me pozdravljala bo že med vrati,

'zmeraj oblečen v samo trto, striček?',
mežikala mi hišna, 'kozel stari,
te še ima cepetec? – Bog nas varji!'
Sleherni gost najbolj odličen

nad vaše ime bo dobre želje klical,
ko polna vrčev bo ječala miza
in bojo glaži trkali k zdravicam,
zavzdignjeni k podobi Dioniza.

Jamtori trije: srednji je visok,
da para nebesov obok,
pred njim mlajši njegov polbrat
in en enakšen še odzad;

jamtori trije iz zraka iztesani,
– tako kot ladje obli trup
je iz vode ulit
v vodni kalup –

jamtori trije kot pijani
kot prek ravani
razvalovanih
grejo prek morskih rid:

jamtori bratje trije, ladja ena,
trije možje in ena žena,
in kamor žena se okrene,
bdijo nad njo prek morske pene.

Zanosne srčne muzike pijani
dečki smo šli iz kina:
bojevniki junaški partizani,
ki nas je potrdila zgodovina,

in koliko se je velikih bojev
še uslikavalo pred nami,
branili smo in bomo ljudstvo svoje
– najtudi z golimi rokami –,

noči zimskih pohodov neprespane
skoz milijon sovražnih ofenziv
naj v brazgotine celijo se rane
do maja, mama, ko vkorakam živ

in ti na sončne ulice Ljubljane
s soborci sam prinesem zmagovito
svobodo, ki uživamo jo danes!
Živel naš komandant tovariš Tito!

Vsakemu se nameri:
vidite v cerkvi skrušenega tipa,
v klopi kleči, v rokav si hlipa,
kot osleparjen v veri

bil bi izgubil, kar ga je živilo;
in zdi se vam – a hkrati
predobro veste, da je zgolj slepilo
usmiljenja –, da mogli bi mu dati

s tiho besedo vse, kar potrebuje,
poljub blažilen na odprto rano,
da ne bi se pod nebom čutil tuje,
s sveta izgnano

in da bi našel k sebi,
a s križa, ker ve bolje, vam Zveličar,
ko hip oklevate, bi ali ne bi,
odkima in izcela vas prepriča.